

16 Hij kwam ook in Nazaret, waar hij was opgegroeid, en volgens zijn gewoonte ging hij op sabbat naar de synagoge. Toen hij opstond om voor te lezen,

17 werd hem de boekrol van de profeet Jesaja overhandigd, en hij rolde hem af tot de plaats waar geschreven staat:

18 'De Geest van de Heer rust op mij,
want hij heeft mij gezalfd.
Om aan armen het goede nieuws te brengen
heeft hij mij gezonden,
om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken
en aan blinden het herstel van hun zicht,
om onderdrukten hun vrijheid te geven,

19 om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'

20 Hij rolde de boekrol op, gaf hem terug aan de dienaar en ging weer zitten; de ogen van alle aanwezigen in de synagoge waren op hem gericht.

21 Hij zei tegen hen: 'Vandaag hebben jullie deze schrifttekst in vervulling horen gaan.'

22 Allen betuigden hem hun bijval en verwonderden zich over de genaderijke woorden die uit zijn mond vloeiden, en ze zeiden: 'Dat is toch de zoon van Jozef?'

23 En hij zei tegen hen: 'Ongetwijfeld zullen jullie me dit gezegde voorhouden: Geneesheer, genees uzelf. Doe alles waarvan wij gehoord hebben dat het in Kafarnaüm gebeurd is, ook hier in uw vaderstad.'

24 Hij vervolgde: 'Luister, ik zeg jullie dat geen enkele profeet welkom is in zijn vaderstad.

25 Maar ik zeg het jullie zoals het is: in de tijd van Elia, toen de hemel drie jaar en zes maanden lang gesloten bleef en er in het land een grote hongersnood uitbrak, waren er veel weduwen in Israël.

26 Toch werd Elia niet naar een van hen gezonden, maar naar een weduwe in Sarepta bij Sidon.

27 En in de tijd van de profeet Elisa waren er veel mensen in Israël die leden aan huidvraat, maar niemand van hen werd gereinigd, behalve de Syriër Naäman.'

28 Toen de aanwezigen in de synagoge dit hoorden, ontstaken ze in grote woede.

29 Ze sprongen op en dreven hem de stad uit, naar de rand van de berg waarop hun stad gebouwd was, om hem in de afgrond te storten.

30 Maar hij liep midden tussen hen door en vertrok.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Ik vraag me wel eens af: wat zou er gebeuren als Jezus in hoogsteigen persoon deze kerk zou binnenkomen en zou gaan preken?

Zouden wij dan allemaal aan zijn lippen hangen? Of zouden we hem weg honen. Zouden nieuwe mensen onder zijn gehoor komen en oud-gedienden het af laten weten?

Zou zijn preekrooster vol zijn, of zou men Hem zijn preekbevoegdheid ontnemen?

De lezing en intredeprek, die Jezus hield in zijn vaderstad Nazareth was kort, maar het verloop van de dienst niet opwekkend.

Men moest Jezus niet meer.

Waarom riep Jezus' verkondiging zoveel weerstand op?

We gaan het verhaal proberen te volgen.

We lezen in Lk. 4., over een voorval in Jezus' vaderstad Nazaret (dia 1 en 2).

Toentertijd een klein dorpje van nog geen 300 inwoners

Er was een synagoge, maar een kleine (dia 3)

In een synagoge hangt altijd een eigenaardige sfeer: enerzijds is het er rommelig -mensen lopen heen en weer, maken en praatje, lopen in en uit- maar anderzijds is er orde en eerbied: er wordt gebeden, gezongen en gelezen uit de Schrift.

Dat laatste deed men in die tijd al volgens een rooster.

De Thora, de eerste vijf boeken van de Bijbel, werden in één jaar, of in drie jaar rondgelezen.

En daarna werd er uit de profeten gelezen.

In die tijd mocht dat gedaan worden door iemand die het goed kon.

Dit keer, in Nazareth, staat Jezus op en leest twee verzen uit Jesaja 61, de woorden over het genadejaar van de Heer. Dia 4

Het jubeljaar waarin aan armen het goede nieuws wordt gebracht, aan gevangenen vrijlating wordt geschonken, aan blinden het gezicht, aan onderdrukten vrijheid.

De preek is kort: "Vandaag hebben jullie deze Schrifttekst in vervulling horen gaan".

Waarom riep dat dan zoveel verbazing, verbijstering en weerstand op?

Jezus had alleen maar goed nieuws te brengen: het genadejaar begint nu!

Wat is dat genadejaar?

In het oude Israel was er ooit die afspraak dat elke 50 jaar een genadejaar, een jubeljaar zou zijn.

Dat betekende: schulden werden kwijtgescholden en de verhoudingen recht getrokken.

Waarschijnlijk nooit echt in praktijk gebracht, maar toch...

De R.K. kent het ook: het is nu sinds december 2015 het heilig jaar van de barmhartigheid. De heilige deuren zijn open gezet in de St Pieter.

Tegen dat genadejaar had men in Nazaret aanstonds ook niet zoveel op tegen.

De eerste emotie was dan ook "en allen betuigden hem hun bijval en verwonderden zich over de "genaderijke woorden die uit zijn mond vloeiden".

Maar even later slaat de stemming om.

Eigenaardig genoeg blijkt Jezus bij het lezen van Jes. 61 ook midden in een zin gestopt te zijn en iets te hebben weggelaten.

'...en een dag van wraak voor onze God', laat Hij weg

Alsof Jezus wilde zeggen: het genadejaar, de goedheid van God is er niet alleen voor de mensen van mijn vaderstad Nazareth, maar ook voor allen uit andere dorpen van Galilea.

Sterker: dat genadejaar is er niet alleen voor de mensen van mijn vaderland, maar ook voor hen uit het buitenland.

En Jezus leest in de harten van de aanwezigen in de synagoge dat ze dat genadejaar willen claimen voor zichzelf.

Dat Jezus een dokter is die er vooral voor hen is.

Maar Jezus komt dan met voorbeelden van mensen van buiten Israel, buitenlanders die in Gods genade deelden: de weduwe uit Sidon en Naäman de Syriër.

Dit ging de synagogebezoekers te ver en ze werden met toorn vervuld.

Kan je nu boos worden vanwege de goedheid van God?

Er lopen wel eens mensen de kerk uit vanwege een te zware prediking, vanwege een te politieke prediking, vanwege helemaal geen prediking, maar kan je kwaad worden als de genade, de goedheid van God wordt benadrukt?

Ja, dat kan!

Sadduceen, Farizeeën en schriftgeleerden, konden het ook niet verkroppen, dat berouwhebbende prostituées en belastingambtenaren gingen delen in de goedheid van God.

De R.K. parochies en Prot. Gemeenten met hun steeds leger wordende mooie gebouwen zouden wel eens moeite kunnen hebben met de uitpuilende bijeenkomsten van de 800.000 christenmigranten in garages, leegstaande kerken.

Je weet soms geen raad met de genade van de Heer.

Je voorrecht blijkt geen alleenrecht te zijn.

Laatst schreef iemand heel raak in de krant: in West-Europa hebben we geen vluchtelingenprobleem, maar een Jezusprobleem.

Wat bedoelde de schrijver?

Wel, die hele golf van vluchtende mensen roept alleen maar angst en agressie op.

En dat komt omdat we geen waarden meer hebben, geen verhaal meer kennen.

We zijn leeg en we hebben niks meer te bieden, dus worden we bang en boos.

Bang en boos omdat straks mensen van buiten onze leegte gaan opvullen met hun waarden ...?

De PVDA burgemeester uit Harlingen heeft dat door: hij zei in zijn nieuwjaarstoespraak dat het goed zou zijn als we meer naar de kerk zouden gaan.

Want daar worden we scherp gehouden, leren we barmhartigheid, respect.

Abraham Kuyper die begin vorige eeuw heel Europa, het Midden-Oosten en Afrika had rondgereisd en studie maakte van de Islam schreef al dat als wij in Europa geen religie en waarden hebben die sterker zijn wij alleen maar angstig en boos worden.

Wat er gebeurde in die synagoge van Nazareth houdt mij een spiegel voor.

Als ik Jezus hoor zeggen tegen de mensen van Nazareth: "geen enkele profeet is welkom in zijn eigen vaderstad", dan denk ik: zie ik dat in Europa voor mijn ogen?

Europa is toch lange tijd Jezus' vaderstad geweest, het centrum van christendom.

Maar dat is behoorlijk aan het veranderen.

"Jezus lijkt hier wel een steeds kleiner wordende stip in de achteruitkijkspiegel te worden" (Okke Jager)

En als dat zo is dan kan zich hetzelfde voordoen als eens in Nazareth.

Dat Jezus midden tussen de synagogegangers doorloopt, vertrekt en zichtbaar wordt in Azie, Afrika, Latijns-Amerika.

Dat is trouwens heel bijzonder, want daar zijn maar liefst 100 landen waar christen-zijn gevaarlijk is.

Nergens wordt het christenen zo moeilijk gemaakt als in die gebieden, maar nergens vindt het ook zoveel gehoor.

Men reageert daar positief omdat men niet zo geblokkeerd door een verleden wat dwars zit.

Mensen kunnen daar veel meer onbevangen reageren.

En waarom doen ze dat: omdat door God gekend zijn als veel waardevoller wordt gezien als onderdeel van een systeem zijn.

Pure liefde met de daarbij geschonken vrijheid is beter dan de sharia, het noodlot, de angst voor geesten of wat dan ook.

Daarom vindt Jezus daar gehoor. Daar heeft men alles voor over.

Mensen hier zijn soms blijven steken in een verminkt, verouderd plaatje van Jezus.

Zoals de mensen in Nazareth alleen maar van Jezus konden zeggen: "Dat is toch de zoon van Jozef?"

D.w.z. Deze Jezus kan toch niet meer zijn dan de zoon van de timmerman, die we nog van vroeger kennen, meer is Hij toch niet, meer biedt Hij toch niet?

Deze Jezus een programma van Gods genade? Dat kan ik niet geloven!

En toch: Hij is het!

Weg met hem klonk het in Nazaret: ze dreven hem de stad naar de rand van een berg waarop hun stad was gebouwd om hem in de afgrond te duwen. **Dia 5**

Ik vestig de aandacht op dat laatste vers: "Maar Jezus liep midden tussen hen door en vertrok".

Hoe kan dat als ze je in de afgrond proberen te storten?

Lucas wil denk ik alleen maar zeggen: Jezus is op het nippertje op wonderlijke wijze aan de machten van de dood ontsnapt en zijn eigen weg gegaan.

Eigenlijk zie je in deze geschiedenis alles wat er met Jezus gebeuren zal, al samengevat.

Je hoort de kern van Jezus' prediking- genade- je ziet dan de weerstand groeien, het kruis opdoemen en tenslotte het wonder van de opstanding.

Jezus is ontsnapt aan de machten van de dood op wonderlijke wijze en Hij doet dat steeds weer.

Jezus en zijn evangelie zijn niet klein te krijgen, ook in Europa niet.

Het lijkt soms alsof allerlei gebeurtenissen in onze wereld het laatste spoortje van Gods goedheid willen vernietigen, maar wonder boven wonder blijkt Hij telkens weer te ontsnappen.

Waar wij niet meer in een toekomst geloven vindt Hij een uitweg, waar wij denken: nu is het afgelopen, maakt hij een nieuw begin.

Waar wij denken: is wat ik doe niet de bekende druppel...daar verandert Hij de druppel in een warme Golfstroom.

Er gaat een warme Golfstroom van Gods genade door de wereld en aan de oevers daarvan bloeien voortekenen op van het genadejaar van de Heer.

Amen

Zingen: Psalm 67:1,2
Stilte-votum-groet
Zingen: Klein Gloria
Gebed
Zingen: Gezang 483
Genadewoord en leefregel
Zingen: Gezang 437
Gebed
kinderen naar voren en zingen: Lied 8 EL notenschrift
Lezing OT: Jesaja 61:1-3
Zingen: Psalm 149:5
Lezing NT: Lucas 4:16-30
Zingen: Gezang 170:6
Verkondiging
Zingen: Lied 109 EL
Collecte
Gebeden
Zingen: Gezang 464 notenschrift
Zegen

LUCAS 4:16-30

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Ik vraag me wel eens af: wat zou er gebeuren als Jezus Christus in hoogsteigen persoon deze kerk zou binnenkomen en zou gaan preken?

Stel u voor, dat wij de boodschap van zijn evangelie direct uit zijn mond zouden ontvangen, dus zonder bemiddeling van mensen, een ontvangst zonder ruis-en krasgeluiden, een verkondiging midden in de tijd waarin wij leven?

Zouden wij dan allemaal aan zijn lippen hangen vanwege de geweldige kracht van zijn woorden...

Of zou dat woord van Jezus te veel tegen onze haren instrijken en zouden wij onder de preek woedend de Kerk uitlopen?

Ik vraag me wel eens af: als Jezus in hoogsteigen Persoon in de Kerken van Nederland zou voorgaan, zouden die kerken dan weer vol lopen, of zou de kerkverlating nog massaler worden?

Zouden er andere mensen onder zijn gehoor komen en de oud-gedienden het af laten weten?

Zou zijn preekrooster vol zijn, of zou men Hem zijn preekbevoegdheid ontnemen?

U vindt misschien, dat mijn fantasie een beetje op hol slaat.

Wij protestanten zeggen toch: je kan niet doen alsof Jezus en zijn boodschap zonder bemiddeling van mensen verkrijgbaar is.

Onze Heer is toch spreekt toch tot ons door zijn Woord en Geest, via de mensen die Hij heeft geroepen?

Dat moge zo zijn: maar toch, ik vraag me wel eens af...

Ik vroeg me het af bij het lezen van de het verhaal van de intredepreek, die Jezus hield in zijn vaderstad Nazareth.

De preek was kort, maar het verloop van de dienst niet opwekkend.

Men moest Jezus niet meer: niet alleen wilde men Hem monddood maken, maar Hem ook nog even van de top van een berg afgooien.

Het is niet gelukt: Jezus ging midden tussen hen door en vertrok.

Waarom riep Jezus' verkondiging zoveel weerstand op?

Had Hij te zwaar gepreekt, zo'n donderpreek over zonde en schuld-punt uit?

Of had Hij te politiek gepreekt, een duidelijke keuze gemaakt voor een nieuwe sociaal-economische orde?

Of had Hij wat te lichtvoetig gepreekt met te weinig diepgang?

Wat was het nu waardoor men het woord van Jezus niet verdoeg?

We gaan het verhaal proberen te volgen.

We lezen in Lk 4., dat Jezus volgens zijn gewoonte in zijn eigen vaderstad Nazareth op de sabbatdag naar de synagoge ging.

In een synagoge hangt altijd een eigenaardige sfeer: enerzijds is het er rommelig-mensen lopen heen en weer, maken en praatje, lopen in en uit.

In een synagogedienst is het even rumoerig als voor de dienst in de Gereformeerde Kerk van Haamstede.

Maar anderzijds is er orde en eerbied zoals in onze kerkdienstn: er wordt gebeden, gezongen en gelezen uit de Schrift.

Dat laatste volgens een strak rooster uit de Thora, de eerste vijf boeken van de Bijbel-die werden in één jaar, of in drie jaar rondgelezen.

En daarna wordt er uit de profeten gelezen en in de tijd van Jezus mocht dat gedaan worden door iemand die het goed kon.

Dit keer, in Nazareth, staat Jezus op en leest twee verzen uit Jesaja 61, de woorden over het aangename jaar van de Heer, het jubeljaar waarin aan armen het evangelie wordt verkondigd, aan gevangenen vrijheid wordt geschonken, aan blinden het gezicht, aan gebroken mensen bevrijding.

Het is alsof Jezus hier zijn levensprogramma ontvouwt, want HijZelf is Degene, die dit jubeljaar komt brengen, in Hem zal alles van Jesaja 61 vervuld worden.

"Heden is dit Schriftwoord in uw oren vervuld", luidt zijn zeer korte maar krachtige preek.

Waarom riep dat dan zoveel weerstand op?

Want Jezus had alleen maar goed nieuws te brengen.

Zo werd dat toch opgevat: "en allen in de synagoge betuigden hun instemming met Hem en verwonderden zich over de "woorden van genade".

Of zou het dat juist geweest zijn-dat die woorden van Jezus zo schokkend waren omdat het "genadewoorden" waren?

Is het u opgevallen, dat Jezus bij het lezen van Jes. 61 midden in een zin gestopt was en iets had weggelaten, n.l. het gedeelte van wraak over goddelozen. En dat zal niet zonder reden zijn geweest.

Alsof Jezus wilde zeggen: het jubeljaar, de goedheid van God is er niet alleen voor de mensen van mijn vaderstad Nazareth, maar ook voor hen uit andere dorpen van Galilea.

Dat Jubeljaar is er niet alleen voor de mensen van mijn vaderland, maar ook voor hen uit het buitenland.

Zelfs uit het OT noemt hij voorbeelden van buitenlanders, mensen buiten Israël, die in Gods genade deelden: de weduwe in Sidon en Naäman de Syriër.

Deze woorden van verstrekkende genade schokten de synagogebezoekers, het ging te ver en ze werden met toorn vervuld.

Kan je boos worden vanwege de goedheid van God?

Er lopen wel eens mensen de Kerk uit vanwege een te zware prediking, vanwege een te politieke prediking, vanwege helemaal geen prediking, maar kan je kwaad worden als de goedheid van God te veel wordt benadrukt?

Ja, ook dat kan: de grote moeite, die wij met de God van de Bijbel hebben zou wel eens zijn goedheid en genadekarakter zijn

De Bijbel is vol van dergelijke voorbeelden: Waren het niet de Farizeeën en schriftgeleerden, die het niet konden verkroppen, dat berouwhebbende prostituées en belastingambtenaren gingen delen in de goedheid van de maar al te goede God?

Moelijk was het voor de mensen uit Jezus' eigen vaderstad om te accepteren, dat niet alleen voor hun kringetje jubeljaar werd afgekondigd, maar ook daarbuiten i.h.b. de armen, de gevangenen, de gebrokenen. (vluchtelingen).

Er zou bij ons wel eens een diep verzet kunnen zijn tegen de goedheid van God: Waarom? omdat dan ineens blijkt dat je geen been hebt om op te staan, je staat dan alleen op de bodem van Gods goedheid.

En het is inderdaad moeilijk te verteren als je jezelf al jaren lang als een fatsoenlijk gelovige beschouwt en je opeens merkt dat je buurman over wie je niet al te mooie verhalen kan vertellen aanschuift in de kerkbanken.

Het is misschien wel moeilijk voor de Kerk van West-Europa om te merken, dat God zijn goedheid nu vooral doet uitstrekken naar de derde wereld, zodat zij ons het evangelie opnieuw moeten leren spellen.

Gods goedheid kan verzet oproepen, want wij zouden liever willen dat God minder geduld had en de wraak over alles wat goddeloos is zal uitvoeren.

Ja, woorden van genade kunnen schokkend zijn en zoeken daarom een politieke vertaling van een samenleving met blank en zwart, Jood en Arabier.

Ja, woorden van genade doen vanmorgen een appèl op ons om ook de vluchtelingen daadwerkelijk in die goedheid te doen delen.

In Lk 4 horen we dat Jezus zijn genadeprogramma bekendmaakt.

Wist u dat dit één van populairste bijbelpassages in de derde wereld is?

Velen herkennen zich in het goede nieuws voor armen en gebrokenen.

We zien inderdaad op het ogenblik een groei van het christendom daar waar mensen het armer hebben dan wij, daar waar mensen gevangen zijn in hun omstandigheden en gebroken door onderdrukking.

Wie wel eens christenen uit die derde wereld heeft horen spreken wordt altijd getroffen door het feit dat zij de boodschap van Jezus en zijn evangelie zou concreet beleven.

Wat er gebeurt in die synagoge van Nazareth houdt mij een spiegel voor.

Als ik lees dat Jezus buiten Nazareth door allen werd geprezen dan denk ik: gebeurt dat op het ogenblik niet in andere werelddelen?

En als ik Jezus hoor zeggen tegen de mensen van Nazareth: "geen profeet is geëerd in zijn eigen vaderstad", dan denk ik: zie ik dat nu in Europa voor mijn ogen, want dat is toch lange tijd Jezus' vaderstad geweest, het centrum van christendom.

"Jezus lijkt hier wel een steeds kleiner wordende stip in de achteruitkijkspiegel te worden", zei wijlen Okke Jager.

En als dat zo is dan kan zich hetzelfde voordoen als eens in Nazareth.

Dat Jezus midden tussen de synagogegegangers doorging en vertrok.

Ja, het kan gebeuren, dat Jezus uit zijn Vaderstad, uit Europa vertrekt als een steeds kleiner wordende stip en zich steeds meer zichtbaar wordt in Afrika, Latijns-Amerika.

Maar hoe komt het dan dat Jezus zoveel gehoor vindt in de derde wereld en zo weinig in de eerste wereld?

Je kan er natuurlijk een psychologische verklaring voor geven: ach die mensen hebben niet anders om op terug te vallen dan God.

Maar je mag het ook anders bekijken.

Het evangelie vindt zoveel gehoor in de derde wereld, niet omdat je in nood je meer tot God wendt en ook niet omdat onze Heer een voorkeur heeft voor armen en een afkeer van rijken.

Nee, het evangelie vindt daar gehoor omdat daar mensen zijn die niet onder stoelen of banken steken, dat ze hulp nodig hebben, mensen die geen stand hoeven op te houden, mensen bij wie je niet eerst door allerlei lagen hoeft heen te boren om er achter te komen wie ze zijn.

Mensen, die nog niet geblokkeerd zijn door een verleden wat hun dwars zit, mensen, die veel meer onbevangen kunnen reageren en Jezus ook laten zijn wie Hij is.

Daar vindt Jezus gehoor

En misschien missen wij wel die onbevangenheid, kunnen en willen we over Jezus niet groter denken dan wat we in onze opvoeding hebben gehoord.

De meest frisse kijk op Jezus en zijn evangelie en de meest inspirerende mensen vind ik nog altijd die mensen, die van niets tot geloof zijn gekomen en soms zo heerlijk spontaan kunnen zeggen: Jezus is geweldig.

Maar heel veel anderen zijn blijven steken in een verminkt en verouderd plaatje van Jezus, van de Kerk en ze komen er niet bovenuit.

Zoals de mensen in Nazareth alleen maar van Jezus konden zeggen: "Is dat niet Jozefs Zoon?"

D.w.z. Deze Jezus kan toch niet meer zijn dan de zoon van de timmerman, die we nog van vroeger kennen, meer is Hij toch niet, meer biedt Hij toch niet?

Deze Jezus een programma van Gods genade?

Dat kan ik niet meer geloven!

En toch nodigen wij elkaar uit om te geloven dat Jezus het programma van Gods genade heeft gebracht.

Vandaag is het zondag van het werelddiaconaat.

"Omdat het om mensen gaat" is het thema.

Dit thema bepaalt ons bij het jubeljaar dat Jezus bracht voor mensen in Nazareth en daarbuiten, voor Israël en de wereld.

Want Gods genade is hemelsbreed en wereldwijd.

Aan ons het verzoek om onbevangen en met blijdschap het in Jezus verschenen Jubeljaar gestalte te geven, i.h.b. voor hen die voortvluchtig zijn.

Laten wij in blij geloof en met gulle hand geven, want er is reden genoeg.

Ik vestig de aandacht op dat laatste vers: "Hij ging midden tussen hen door en vertrok".

Hoe kan dat als ze je van de steilte proberen te storten?

Lucas wil denk ik alleen maar zeggen: Jezus is op het nippertje op wonderlijke wijze aan de machten van de dood ontsnapt en zijn eigen weg gegaan.

Eigenlijk zie je in deze geschiedenis alles wat er met Jezus gebeuren zal al samengevat.

Je hoort de kern van Jezus' prediking, je ziet dan de weerstand groeien, het kruis opdoemen en tenslotte het wonder van de opstanding.

Jezus is ontsnapt aan de machten van de dood op wonderlijke wijze en Hij doet dat steeds weer.

Jezus en zijn evangelie zijn niet klein te krijgen, ook in Europa niet.

Het lijkt soms alsof allerlei gebeurtenissen in onze wereld het laatste spoortje van Gods goedheid willen vernietigen, maar wonder boven wonder blijkt Hij telkens weer te ontsnappen.

Waar wij niet meer in een toekomst geloven vindt Hij een uitweg, waar wij denken: is onze gave voor het werelddiaconaat niet een druppel...daar verandert Hij de druppel in een warme Golfstroom.

Sinds Pinksteren gaat er een warme Golfstroom van Gods genade door de wereld en aan de oevers daarvan bloeien voortekenen op van het aangename jaar van de Heer.

En onze gave voor het werelddiaconaat is zo'n klein warm golfstroompje en een vluchteling die daarmee in aanraking komt zegt misschien:

"Goeie genade", dat is Gods genade!

Amen.